

historie-online.dk

(/)

[🏠 \(/ \)](#) > Oversøisk - Mellemøsten (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk>)> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Pest, tyfus og hedenskab

Pest, tyfus og hedenskab

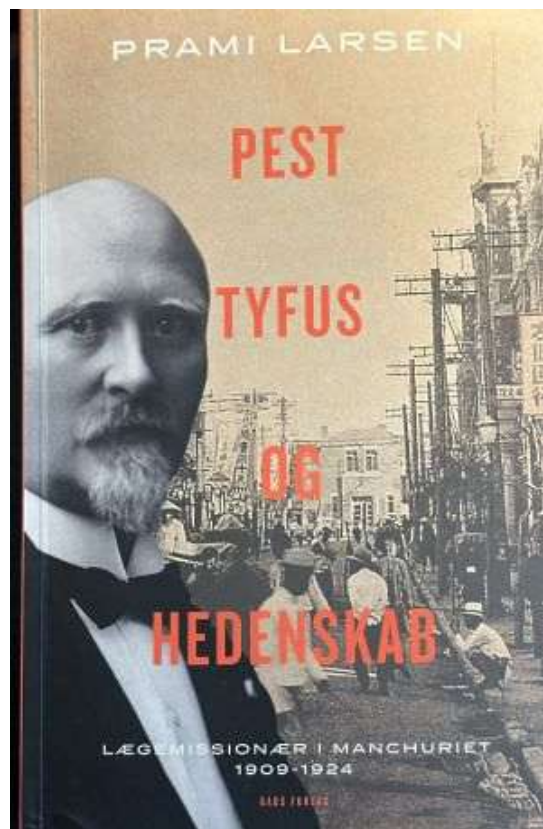
*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 359*Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab)) **t**(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab)) **in**([https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-](https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab&title=)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab&title=](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/pest-tyfus-og-hedenskab&title=))**Prami Larsen****Pest, Tyfus og hedenskab.****Lægmissionær i Manchuriet 1909-1924****Gads Forlag. 320 sider. 299,95 kr.**

Den danske læge Laurits K. Larsen rejser i 1909 til Kina for at omvende kineserne til kristendommen. Hans hustru er med på den meget optimistiske rejse. Den specielle fortælling er et godt indblik i dansk missionsarbejde i starten af 1900-tallet og ikke mindst, hvilken kamp rejsen var

Af Michael Koch

I 1909 rejser det unge par Laurits og Olia Larsen med toget tværs over kontinentet til Antung i Manchuriet. De er udsendt af Dansk Missionsselskab, og deres opgave er blandt andet at udbrede kristendommen i området. Inden de når så langt, er det bedst at starte lidt tilbage i tiden. Laurits var en god og meget troende mand. Han var rundet af industrialiseringens kaos og fik et trygt hjem forankret i kristendommen. Han blev født i 1881 og voksede op i meget små kår på Nørrebro. Gennem Bethesda og Missionsselskabet hørte Laurits om det kristne arbejde i Manchuriet og de tilknyttede "poliklinikker" - lægehuse for de lokale. Antung området var i rivende udvikling og behovet var stort. Det var også et uopræget område med røverbander, stormagtskrige og had til vesterlændinge. Missionen startede fra bunden med sang, prædiken og salg af såkaldte traktater, derefter blev der bygget både lægehus/hospital og kirke.

Laurits havde netop friet til Olia, og de blev gift, inden de tog afsted. Olia tilføjede: "Hvor i verden du opslår dit telt, der vil jeg være med". De rejste afsted mod Missionen, der bestod af 28 kristne præster, læger, sygeplejersker, lærere og medrejsende. Rejsen gennem Rusland til Antung var lang, men de nåede frem. Det viste sig kort efter, at Olia var blevet gravid. Det var en helt ny og ukendt verden, de kom til. Manchuerne gik med lang hårpisk ned ad ryggen og var iført kjoledragt. En meget stor omvæltning for danskerne. Ikke nok med det fremmedartede, skaderne, de så hver eneste dag på klinikken, var eksempelvis åbne sår, store skader, tuberkulose og feberlammelser.

Laurits var dybt afhængig af hjælpen fra de kinesiske sundhedsfolk, selvom det til tider var et svært samarbejde

Laurits fandt hurtigt ud af, at der var en evig kamp om, hvor pengene skulle bruges. Enten på hospitalet eller på den kristne forkyndelse. Laurits kom godt i gang med lægegerningen og nogen forkyndelse, mens Olia ikke havde andet på stedet end at passe lille Mille, deres datter, der blev født, lidt efter de kom. Der udbrød pest kun 400 kilometer væk, og Laurits fik et ekstra job som "Customs medical officer". Han skulle nu i praksis gøre alt, hvad der var muligt for at bremse pesten i at smitte til større områder. Utroligt nok lykkedes det ham at skabe en del tiltag, så der ikke kom pest syd for byen Antung. De kæmpede også med dysenteri, og desværre blev Mille på 15 måneder smittet og døde under et besøg i Korea.

I de første år, Laurits og Olia var i Antung, skete der mange store historiske begivenheder rundt om dem. Laurits fik en meget stor officiel anerkendelse for sit arbejde med at stoppe pesten, så den ikke bredte sig. Der opstod også krig, og kejserstyret faldt. I den tid var der travlt på hospitalet. Der var også uro blandt de danske missionærer. Internt "fnidder" om eksempelvis udlån af en kinesisk kok og huske at spørge andre kirker i missionen, om også de skulle have et billigt orgel med i en bestilling. Der var flere af den slags interne besværligheder med i bogen. Laurits forstod ikke, at de andre danskere brugte kræfter på kæmpe indbyrdes i stedet for at arbejde på kirke og poliklinik.

Da Laurits og Olia rejste hjem på orlov efter de første syv år, var de en familie med fire børn. De rejste hjem med lille Carl Christian på kun en måned. Deres gensyn med familien var godt, og Laurits fik travlt med at rejse Danmark rundt og holde foredrag samt samle penge ind til missionen. Men der blev igen købt billetter til den transsibiriske jernbane, og i en uopræget verden rejste de i 1917 tilbage til Kina. Revolutionen kørte på i rasende fart, og de rejste gennem Rusland i den farligste periode. Det var en ganske forfærdelig tur, ikke mindst for at skaffe mad, få fat i billetter, kæmpe med toldere og finde plads i de få tog, der kørte. Ovenikøbet havde de små børn med, som de passede på. Forsinkelse i Petrograd gjorde turen særdeles lang. Tilbage i Antung mødte de en helt lille by med nye huse til missionsarbejdet. Der var udvidet og bygget til missionen, mens de var i Danmark.

Familien samlet i 1924 inden det sidste barn blev født i 1928

Lægeparret oplevede både russisk revolution, epidemier af pest og tyfus, ligesom de måtte se andre danskere derude gå bort. De begyndte at tænke alvorligt over fremtiden. Danske kvinder kunne ikke gifte sig med kinesere, det blev der set meget ned på, og de havde flere døtre at tænke på. Laurits fik tyfus med mere end 40 i feber. En dansk læge kom til hjælp, og en kinesisk læge overtog patientbehandlingen. Det satte også en skræk i familien, at helbreddet var mere truet i datidens Kina. Omvendt gik det rigtig godt med det faglige. Laurits var så anerkendt i Antung, at han blev "Port health officer". Han skulle stå over alle læger i området, når det drejede sig om epidemier og lede arbejdet med at hindre smittespredning. Det var en markant større stilling end at være "Customs medical officer". Laurits og Olia begyndte igen at tvivle på fremtiden. I 1923 kunne de mærke deres egen alder på over 40 år, og de kunne se, børnene ville få vanskeligheder ved at blive for længe. Hans viden om traumer og sygdomme passede dårligt med danskeres sygdomme, kulturforskellene var enorme. Det blev også for farligt at blive i Kina, og fremtiden i Danmark var det rigtige for dem. Mens fire krigsherrer kæmpede om magten i Kina i 1924, gik turen hjem. 15 år og syv måneder blev det til i Kina. Efter meget store økonomiske besværligheder lykkedes det at købe

et hus og en lægepraksis i Herning. Laurits var tvunget til at låne meget, da Missionsselskabet slet ikke betalte nok løn til at spare op. Fra 1938 blev han skolelæge i Everdrup på Sydsjælland. De ville tættere på deres familie. Senere flyttede de til øen Strynø i syv år, hvorefter de lejede en fireværelses lejlighed på Nørrebro. Laurits trak sig tilbage som 72-årig og gik bort i 1964 mens Olia fulgte ham i 1965. Da var de 82 år gamle.

Bogen bygger meget på de udførlige dagbøger, som Laurits Larsen skrev i Kina-tiden. Bogen er skrevet af hans barnebarn og er til tider spændende læsning. Interessant var det at læse om missionærernes vilkår på rejser og i Kina, med alle de problemer der var.

[Historie-online.dk, den 4. marts 2026]

SE RELATEREDE ARTIKLER

CHE GUEVARA

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/che-guevara>) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/oversoeisk/nakbaen-om-den-etniske-udrensning-i-palaestina-i-1948>) (<https://www.historie-online.dk/boger/sultan-saladin>)

Foto på vej!

NAKBAEN - OM DEN ETNISKE UDRENSNING I PALÆSTINA I 1948

SULTAN SALADIN

[online.dk/boger/sultan-saladin](https://www.historie-online.dk/boger/sultan-saladin)

(<https://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/nurnberg-processerne/herman-goering-i-vidneskranken>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/1200-aar-med-ansgar-og-kristendommen>) (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/museumsnumre/museumsnumre-154-urne>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-12-2026>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/aarets-historiske-bog-2025>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/udstillinger-3-3/nutidens-soefart-paa-museum>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/aarhus-musikhistorie>)